

TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

**“TA’LIM TIZIMIDA ZAMONAVIY AXBOROT
TEXNOLOGIYALARI RESURSLARIDAN
FOYDALANISH ISTIQBOLLARI”**

**mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi
materiallari to'plami**

2023-yil 30-may Toshkent, O'zbekiston

Toshkent – 2023

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

**“TA'LIM TIZIMIDA ZAMONAVIY AXBOROT
TEKNOLOGIYALARI RESURSLARIDAN
FOYDALANISH ISTIQBOLLARI”**

(2023-yil 30-may, Toshkent, O'zbekiston)

**ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ СОВРЕМЕННЫХ
ИНФОРМАЦИОННО-ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ РЕСУРСОВ
В СИСТЕМЕ ОБРАЗОВАНИЯ**

республиканская научно-практическая конференция

(30 мая 2023 года, Ташкент, Узбекистан)

**PROSPECTS FOR THE USE OF MODERN INFORMATION
TECHNOLOGY RESOURCES IN THE EDUCATION
SYSTEM**

republican scientific-practical conference

(May 30, 2023, Tashkent, Uzbekistan)

Toshkent – 2023

“Ta’lim tizimida zamonaviy axborot texnologiyalari resurslaridan foydalanish istiqbollari” mavzusidagi respublika konferensiyasi, (2023-yil 30-may, Toshkent, O’zbekiston)

УДК: 371

MAS’UL MUHARRIR:

Abdullayeva B.S. - TDPU ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori, p.f.d., professor

TAHRIR HAY’ATI RAISI:

Qirg'izboyev A.K. - TDPU rektori, tarix fanlari doktori, professor

TAHRIR HAY’ATI A’ZOLARI: p.f.d., professor **Abdullayeva B.S.**
p.f.d., dotsent **Mamarajabov M.E.**
dotsent v.b. **Yusupova G.Yu**
p.f.f.d., dotsent v.b. **Kudratov K.K.**
dotsent v.b. **Adinayev Sh.Sh.**
katta o'qituvchi **Mehmonov R.Yu.**
p.f.f.d., dotsent v.b. **Umarova Z.A.**
p.f.f.d., dotsent v.b. **Nazarov I.U.**
katta o'qituvchi **Mirzahmedova N.D.**
o'qituvchi **Ahmedov A.M.**
tayanch doktorant **Samandarov J.I.**
tayanch doktorant **Saidova Z.R.**

TAQRIZCHILAR:

Ergashov M. – t.f.d., professor

Yuldashev U. – t.f.d., professor

To’plam muharrirlari: Mamarajabov M.E., Yusupova G.Yu., Mehmonov R.Yu., Adinayev Sh.Sh., Kudratov K.K., Umarova Z.A., Ahmedov A.M., Nazarov I.U., Mirzaxmedova N.D., Samandarov J.I., Saidova Z.R., Ahmedov B.A.

Ushbu to’plam Toshkent davlat pedagogika universitetida Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligining 2023-yil 2-maydagi 118-sonli buyrug’i asosida joriy yilning 30-may kuni Toshkent davlat pedagogika universitetida tashkil etilgan “Ta’lim tizimida zamonaviy axborot texnologiyalari resurslaridan foydalanish istiqbollari” mavzusida Respublika ilmiy-amaliy anjuman materiallaridan iborat

To’plamda joy olgan tezislarda keltirilgan ma’lumotlarning to’g’riligiga mualliflar javobgardirlar.

TA'LIM TIZIMIDA AXBOROT VA RAQAMLI RESURLARDAN FOYDALANISHNING SAMARALI USULLARI

To'ychiyeva Nodira G'ulom qizi

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy Universiteti Jizzax filiali
"Ijtimoiy va iqtisodiy fanlar" kafedrasida o'qituvchisi

Oripov Hikmatilla Otabek o'g'li

Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy Universiteti Jizzax filiali Iqtisodiyot
yo'nalishi talabasi

Annotatsiya: Hozirgi davrda ta'limni axborot texnologiyalarisiz tasavvur qilib bo'lmaydi, mana shu sababli barchamiz «yangi pedagogik texnologiyalar» atamasini ishlata boshladik. Bir misol, shaxsiy kompyuter ta'limning imkoniyatlarini butunlay o'zgartirib yubordi. Internet leptomlar ta'lim tizimiga yangi pedagogik texnologiyalarni tatbiq etish bo'yicha yanada kattaroq imkoniyatlar yaratib berdi. O'zbekistonning mustaqilligi sharoitlarida ta'lim tizimini isloh qilish birinchi navbatda ta'lim va tarbiya tizimiga ilg'or axborot texnologiyalarning tatbiq etish bilan bog'liq.

Kalit so'zlar: pedagogik texnologiya, onlayn ta'lim, masofaviy ta'lim, axborot texnologiya, innovatsion texnologiya.

Ta'lim tizimi, o'quv jarayoni va o'qitish usullari bo'yicha tashkil etilgan tizimdir. Bu tizim, o'quvchilar va o'qituvchilar uchun qo'llanma va qoidalarni ma'lum qiladi. Ta'lim tizimi, maktab, kollej, universitet va boshqa ta'lim muassasalari kabi o'quv markazlarida amalga oshiriladi. Bu tizim orqali o'quvchilar teorik bilimlarni o'rganishini yanada yaxshilashadi va amaliyotga taalluqli mahoratlarini rivojlantirishga yordam beradi.

Ta'lim o'qituvchi va o'quvchilarning aqliy mehnati, faollik va ijodiy fikrlashidan iborat bo'lgan ko'pqirrali va murakkab jarayon hisoblanadi. Dars samaradorligini oshirish ta'lim-tarbiya jarayonini ilmiy asosda yo'lga qo'yish va yangi pedagogik texnologiyalarni amalda qo'llash bilan uzviy bog'liq. Oliy ta'lim muassasalarida innovatsion faoliyatni tashkil etishdan asosiy maqsad o'qituvchilar va talabalar jamoasi hamkorligi izchilligini ta'minlash hamda uni aniq maqsadga yo'naltirilgan holda yo'lga qo'yishdan iboratdir. Bu ishda ham pedagogik, ham boshqaruv masalalari hal etiladi. Shuni qayd etish lozimki, pedagogik innovatsiyalar ishtirokchilari innovatsiyalarning yuzaga kelish, namoyon bo'lish va boshqarish jarayoni qonuniyatlari haqida metodologik, psixologik, pedagogik, texnologik bilimlarni puxta egallashi lozim. Aks holda pedagogik innovatsiyalar samarali natija bermaydi.

Ta'lim tizimida axborot va raqamli resurslardan foydalanish yuqori samaradorlikka ega bo'lishingizga yordam beradi. Bu, o'quvchilarga o'rganishni sifatliroq qilish va ularga qulayliklar yaratish imkonini beradi.

Bu maqsadga erishish uchun quyidagi usullardan foydalanishingiz mumkin:

1. Internetdan foydalanish
2. Mobil ilovalardan foydalanish
3. Ommaviy kutubxonalardan foydalanish
4. Video darslardan foydalanish
5. E-booklardan foydalanish

Bugungi kunda, internetda bir nechta o'z-o'zini ko'rsatuvchi ta'lim platformalari mavjud, bu sizga bir qadamdan boshlab ta'lim tizimini boshlashga yordam beradi. Bu platformalarning bir necha misollariga quyidagi manbalardan murojaat qiling: Udemy, Coursera, Edx, Lynda, Khan Academy. Elektron kitoblar ta'lim uchun judejihatli resursdir. Bu sizning o'rganishni sifatliroq qilishingizda va xarajatlaringizni tekshirishingizda yordam beradi. Ta'lim tizimida yozilish sizga ta'lim jarayonidan foydalanish imkonini beradi. Bu sizning o'rganishni rivojlantirishga yordam beradi. YouTube da darslar toplami mavjud, shuningdek, bir qancha video darslariga kirib oling va o'rganishni boshlang. Ommaviy kutubxonalarda ko'pgina ma'lumotlar mavjud, bu sizning xonadoningizga yaqin joylarda bo'lmasligi mumkin bo'ladi. Mobil ilovalar ta'lim tizimida osonlik

va qulayliklar yaratish imkonini beradi. Misol uchun, Duolingo ilovasi orqali chet tillarini o'rganishingiz mumkin.

Ta'lim tizimida axborot va raqamli resurslardan foydalanish, o'quvchilarga ko'proq ma'lumot va bilim olishi uchun yaxshi samaraga ega bo'ladi. Bu, bir necha sabablarga qarab amalga oshirilishi mumkin. Axborot va raqamli resurslar o'quvchilar uchun qulay va tezroq erkin bo'lishlariga imkon beradi. Ularga kerak bo'lgan ma'lumotlarni joylashtirishga yordam beradi. Axborot va raqamli resurslar orqali o'quvchi, o'sha fan yoki mavzuga oid cheklanmagan ma'lumotlarni ham olishadi. Axborot va raqamli resurslar, katta aholiga ta'limni rag'batlantirishda muhim rol o'ynaydi. Bular sayt, blog, video darslar kabi ko'rinishda taqdim etilishi mumkin. Axborot va raqamli resurslardan foydalanish uzoq yo'l kattalarini boshatmaydi. Oson ochiq kirish imkoniyati bilan barcha odamlar bu resurslardan foydalanishi mumkin. Ta'lim tizimida axborot va raqamli resurslardan foydalanish, yangiliklar bilan tanishishni ham o'z ichiga oladi. Bu esa o'quvchilarni ilg'or va ko'priikka yo'naltiradi. Axborot va raqamli resurslar orqali ta'lim olish oson va tezroq bo'ladi. Qo'shimcha qayta ishlash va muvofiqlashtirish ham oson bo'ladi.

Barcha bu sabablarga ko'ra, ta'lim tizimida axborot va raqamli resurslardan foydalanish samarali hisoblanadi. Bu, ta'limning yangi bosqichi bilan muvafaqqiyatli bir xil katta ahamiyatga ega bo'ladi.

Ta'lim tizimida axborot va raqamli resurslardan foydalanish, o'quvchilar uchun muhimdir. Bu, ularga qulayliklar va samaradorlik bilan ta'lim olishlariga imkon beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Абдуллаев Ш., Амиров Д. Узбекистонда ахборот-коммуникация технологияларининг ривожланиши шархи April, 20221 ©2006-2008: сборник научных трудов Координаторы: - Т. : ИСТП, 2008й.
2. Tolipov U., Usmonboeva M. Pedagogik texnologiya nazariya va amaliyot. T. Fan, 2005.
3. <https://cemc.uz/uz/page/2710/axborot-texnologiyalari-sohasida-talim-tizimidagi-islohotlar>
4. <https://cyberleninka.ru/article/n/ta-lim-tizimida-axborot-texnologiyalarning-tutgan-o-rni>